

Briuselis, 2019 09 04
COM(2019) 394 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI
IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

**Galutiniai pasirengimo Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos 2019 m.
lapkričio 1 d. darbai**

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI
IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

**Galutiniai pasirengimo Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos 2019 m.
lapkričio 1 d. darbai**

1. ĮVADAS

2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė apie savo ketinimą išstoti iš Europos Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 50 straipsnyje nustatytą procedūrą. Gavusi Jungtinės Karalystės prašymą, 2019 m. balandžio 11 d. Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis)¹ susitarė dar kartą pratęsti ES sutarties 50 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą iki 2019 m. spalio 31 d. Jei Jungtinė Karalystė iki 2019 m. spalio 31 d. neratifikuos Susitarimo dėl išstojimo² arba nepaprašys trečią kartą pratęsti termino, dėl kurio Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis) turi susitarti vieningai, 2019 m. lapkričio 1 d. Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi be susitarimo, užtikrinančio tvarkingą išstojimą.

Nuo pat derybų pradžios Komisija laikėsi aiškios pozicijos, kad geriausia išeitis būtų tvarkingas Jungtinės Karalystės išstojimas iš Europos Sąjungos pagal Susitarimą dėl išstojimo. Kaip Komisija nuolat pabrėžė, išstojimas be susitarimo sukels didelių trikdžių ir Jungtinėje Karalystėje, ir 27 ES valstybėse narėse. Nenumatytų atvejų priemonės gali tik sušvelninti pačius didžiausius trikdžius, kuriuos sukels išstojimas be susitarimo.

2019 m. spalio 31 d. terminas yra vos už aštuonių savaitių. Dėl to, kad liko mažai laiko, ir dėl politinės padėties Jungtinėje Karalystėje išaugo rizika, kad Jungtinė Karalystė tą dieną išstos be susitarimo. Vadovaujantis tuo požiūriu, kurį Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis) akcentavo per visą procesą, visi subjektai turi toliau rengtis visiems galimiems atvejams. Todėl dabar visi subjektai turėtų galutinai pritaikyti savo planus atsižvelgdami į išstojimą be susitarimo 2019 m. lapkričio 1 d. Jie neturėtų remtis prielaida, kad Jungtinė Karalystė paprašys trečią kartą pratęsti terminą ir dėl jo bus susitarta Europos Vadovų Taryboje (50 straipsnis) iki spalio 31 d.

¹ Europos Vadovų Tarybos sprendimas (ES) 2019/584 (OL L 101, 2019 4 11, p. 1). Sprendime taip pat nustatyta, kad jeigu Jungtinė Karalystė Susitarimą dėl išstojimo ratifikuos iki spalio 31 d., išstojimas įvyks pirmąją mėnesio, einančio po ratifikavimo procedūrų pabaigos, dieną. Gavusi Jungtinės Karalystės prašymą, 2019 m. kovo 22 d. Europos Vadovų Taryba nusprendė pirmą kartą pratęsti terminą (Europos Vadovų Tarybos sprendimas (ES) 2019/476 (OL L 80I, 2019 3 22, p. 1)).

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos, OL C 144I, 2019 4 25, p. 1.

2. PILIEČIŲ TEISĖS

Komisija nuolat laikėsi aiškios pozicijos, kad ES piliečių apsauga Jungtinėje Karalystėje ir JK piliečių apsauga Europos Sąjungoje yra prioritetas. Kaip teigiama 2019 m. birželio 12 d. penktajame pasirengimo „Brexit’ui“ komunikate³, 27 ES valstybės narės įdiegė nacionalines nenumatytų atvejų priemones, kad užtikrintų, jog Jungtinės Karalystės piliečiai ir jų šeimos nariai, kurie nėra ES piliečiai, iškart po išstojimo be susitarimo galėtų toliau teisėtai gyventi šalyje. Komisija bendradarbiavo su 27 ES valstybėmis narėmis, kad užtikrintų bendrų principų nuoseklumą, kartu pripažindama, kad nacionaliniu lygmeniu reikia veikti lanksčiai. „Brexit’ui“ skirtuose savo tinklalapiuose⁴ Komisija pateikia atnaujintą visų nacionalinių nenumatytų atvejų priemonių dėl teisės gyventi šalyje apžvalgą.

Jungtinėje Karalystėje gyvenantys ES piliečiai informacijos apie teisę gyventi Jungtinėje Karalystėje gali rasti JK Vyriausybės interneto svetainėje⁵. Papildydamos valstybių narių diplomatinių atstovybių Jungtinėje Karalystėje dedamas pastangas, Komisijos atstovybės Jungtinėje Karalystėje ir atitinkamos Briuselyje veikiančios tarnybos toliau atidžiai stebės, kokių priemonių imasi Jungtinė Karalystė, kad Sąjungos piliečiai galėtų toliau gyventi Jungtinėje Karalystėje. Suinteresuotiesiems piliečiams jos teiks bendrąją ir specialiąją informaciją šiuo klausimu.

Nors iki Jungtinės Karalystės išstojimo piliečių įgytos socialinės apsaugos teisės yra užtikrinamos pagal atitinkamą nenumatytų atvejų priemonių reglamentą⁶, kai kurios valstybės narės diegia vienašales nacionalines nenumatytų atvejų priemones, skirtas laikotarpiui po išstojimo. Šiomis priemonėmis papildomos ES lygmeniu užtikrinamos socialinės apsaugos teisės, pavyzdžiui, pritaikant darbo, draudimo ir gyvenimo Jungtinėje Karalystėje po išstojimo laikotarpių sumavimo principą arba piliečiams suteikiant papildomų socialinės apsaugos teisių po išstojimo. „Brexit’ui“ skirtuose savo tinklalapiuose⁷ Komisija pateikia atnaujintą visų nacionalinių nenumatytų atvejų priemonių dėl socialinės apsaugos teisių apžvalgą.

3. GALUTINIAI PASIRENGIMO DARBAI ATSKIRUOSE SEKTORIUOSE

Visuose ankstesniuose savo komunikatuose dėl pasirengimo „Brexit’ui“⁸ Komisija ragino suinteresuotuosius subjektus rengtis. Ji ir toliau visiems suinteresuotiesiems subjektams teiks informaciją ir konsultacijas. Valstybės narės ir privatūs subjektai, įskaitant asociacijas ir prekybos rūmus, taip pat turėtų toliau teikti informaciją (be kita ko, per daugelį šiuo tikslu įsteigtų forumų), kad piliečiai ir įmonės galėtų galutinai pasirengti.

Siekdama padėti įmonėms patikrinti, kiek jos yra pasirengusios, ir nustatyti, kokių veiksmų dar reikia imtis norint galutinai pasirengti išstojimui be susitarimo 2019 m. lapkričio 1 d.,

³ COM(2019) 276 *final*.

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/overview-table-residence-rights-uk-nationals-eu27-member-states_en.

⁵ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>.

⁶ 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/500, kuriuo nustatomos socialinės apsaugos koordinavimo srities nenumatytų atvejų priemonės, taikytinos Jungtinei Karalystei išstojus iš Sąjungos, OL L 85I, 2019 3 27, p. 35.

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/overview-national-measures-area-social-security-coordination_lt.

⁸ 2018 7 19: COM(2018) 556 *final*/2; 2018 11 13: COM(2018) 880 *final*; 2018 12 19: COM(2018) 890 *final*; 2019 4 10: COM(2019) 195 *final*; 2019 6 12: COM(2019) 276 *final*.

Komisija pasirengimo „Brexit’ui“ tinklalapiuose paskelbė „Pasirengimo „Brexit’ui“ kontrolinį sąrašą“ (angl. „Brexit preparedness checklist“)⁹. Be to, Komisija yra paskelbusi pranešimų suinteresuotiesiems subjektams pačiais įvairiausiai klausimais¹⁰. Panašių priemonių parengė nacionalinės institucijos ir įvairios verslo asociacijos. Visi ekonominės veiklos vykdytojai raginami jomis naudotis.

Šiame skirsnyje pagrindinis dėmesys skiriamas tam tikroms pasirinktoms sritims, kuriose artimiausiais mėnesiais reikės nuolatinio ypatingo budrumo.

3.1. Pasionio formalumai ir prekyba

Išstojimas paveiks visus sektorius, kuriuose vykdoma prekyba prekėmis arba paslaugomis su Jungtine Karalyste. Kalbant konkrečiai apie prekybą prekėmis, ekonominės veiklos vykdytojai nuo 2019 m. lapkričio 1 d. turi būti pasirengę svarbioms pasekmėms, susijusioms su muitinės formalumais, netiesioginiu apmokestinimu ir, kai taikytina, sanitarijos ir fitosanitarijos kontrole, jei Jungtinė Karalystė išstos iš Sąjungos be susitarimo. Viena iš tokių pasekmių – muitinės formalumų taikymas. Turės būti teikiamos deklaracijos ir muitinė gali reikalauti pateikti garantijas dėl galimų arba esamų skolų muitinei. Tam tikroms prekėms, iš JK įvežamoms į ES arba iš ES išvežamoms į JK, gali būti taikomi draudimai arba apribojimai – tai reiškia, kad gali būti reikalaujama importo arba eksporto licencijos.

Be to, nuo 2019 m. lapkričio 1 d. į ES įvežamoms JK prekėms bus taikomi muitai¹¹; JK muitai taip pat gali būti taikomi ES prekėms. Į Sąjungą įvežamiems ne žemės ūkio produktams taikomas vidutinis maždaug 2,7 proc., o žemės ūkio produktams – 8,1 proc. ES tarifas¹². Pavyzdžiui, pieno produktai apmokestinami vidutiniškai 44,8 proc., mėsa – 17,8 proc., žuvis – 11,4 proc., drabužiai – 11,5 proc., automobiliai – 10 proc.¹³ 27 ES valstybių narių ekonominės veiklos vykdytojai turėtų įvertinti savo tiekimo grandines ir užtikrinti, kad jų verslo planuose būtų atsižvelgta į šių muitų taikymą. Iš Jungtinės Karalystės į ES įvežamoms prekėms valstybės narės taip pat taikys pridėtinės vertės mokesį.

Siekiant, kad nuo pat pirmos dienos po išstojimo būtų kuo mažiau sutrikdyta prekyba per sieną vežamomis prekėmis, prekybininkai, vežėjai ir siuntėjai iš visos Europos, ketinantys gabenti prekes į Jungtinę Karalystę ir iš jos, turi būti pasirengę atlikti visus reikiamus formalumus. Šiuos parengiamuosius darbus jie turi atlikti nepriklausomai nuo įsisteigimo vietos. Taigi šis klausimas aktualus ne tik Jungtinės Karalystės kaimyniniuose regionuose įsisteigusiems subjektams ar tiems, kurių prekybos su Jungtine Karalyste apimtys yra didelės.

Visi tiekimo grandinės subjektai turi žinoti apie savo pareigas atlikti visus reikiamus formalumus ir turėtų užtikrinti, kad visi reikiami dokumentai ir sertifikatai būtų tvarkingi. Pasirengimas laikytis atitinkamų formalumų gali užtrukti ir apimti ryšių palaikymą su

⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/brexit-preparedness-checklist>.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_lt.

¹¹ Po išstojimo dienos iš JK į ES muitų teritoriją įvežamoms prekėms bus taikomi tokie patys tarifai, kaip prekėms, įvežamoms iš trečiųjų šalių, su kuriomis ES nėra sudarę lengvatinių prekybos susitarimų. Taikomi tarifai nurodyti TARIC duomenų bazėje (https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=lt&Taric=&MinCharFts=3&E ndPub=&MeasText=&Area=&callbackuri=CBU-0&Regulation=&LangDescr=&MeasType=&SimDate=20190903&StartPub=&LastSelectedCode=&OrderN um=&GoodsText=&Level=&Expand=false).

¹² https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles19_e.pdf.

¹³ Šaltinis – PPO leidinys „World Tariff profile 2019“.

atitinkamomis institucijomis abipus sienos. Bendrosios tranzito procedūros taikymas vežant prekes sumažins formalumų kertant sieną¹⁴. Kadangi išstojimo metu prie sienų gali būti trikdžių, prekybininkai, vežėjai ir siuntėjai turėtų pasitikrinti, kokia padėtis yra jų pasirinktame prekybos maršrute, ir imtis atitinkamų veiksmų.

Kad iš ES eksportuojamoms prekėms galėtų būti taikomos prekybos lengvatos pagal prekybos susitarimus¹⁵, jos turi atitikti tam tikrus reikalavimus. Jungtinėje Karalystėje pagamintos medžiagos, dalys ir komponentai, kurie įmontuojami į ES pagamintas prekes, nebus laikomi pagamintais ES. Todėl veiklos vykdytojai turi pritaikyti savo tiekimo grandines ir užtikrinti, kad eksportuojamos prekės ir visi dokumentai bei formalumai atitiktų atitinkamuose prekybos susitarimuose nustatytas kilmės taisykles.

Komisija yra parengusi ir skelbia internete pranešimų ir išsamių rekomendacinių dokumentų įvairiais klausimais – muitinės, kilmės, pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų.¹⁶ Internetu taip pat pateikiama trumpų e. mokymosi kursų apie „Brexit’o“ pasekmes muitų ir mokesčių srityse ir praktinių vadovų su pagrindinėmis muitinės sąvokomis¹⁷.

2019 m. birželio 12 d. paskelbtame penktajame pasirengimo „Brexit’ui“ komunikate¹⁸ Komisija pabrėžė, kad jau per pirmąjį informavimo etapą paaiškėjo, jog kai kurios įmonės ėmėsi veiksmų, tačiau pastangos turi būti tęsiamos visose valstybėse narėse iki išstojimo dienos. Dabar Komisija dar aktyviau vykdydys 2019 m. vasario 18 d. pradėtą daugiakalbę informavimo kampaniją¹⁹ siekdama informuoti ES įmones. Visa informacija skelbiama viešai²⁰.

Savo ruožtu valstybės narės, visų pirma tos, kuriose yra pagrindiniai ES prekybos su Jungtine Karalyste (prekių įvežimo ir išvežimo) punktai, daug investavo į žmogiškuosius išteklius ir infrastruktūrą (ir fizinę, kaip antai pasienio kontrolės postus, ir technologinę), kad būtų galima lengviau vežti prekes per jų sieną su Jungtine Karalyste. Be to, tos valstybės narės jau vykdo ir artimiausiais mėnesiais tęs informavimo kampanijas, per kurias visiems suinteresuotiesiems subjektams aiškinamos visos privalomos muitinės²¹ ir sanitarijos bei fitosanitarijos kontrolės²² procedūros. Prekybininkai, vežėjai ir siuntėjai raginami susipažinti

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-customs-transit/common-union-transit_en.

¹⁵ Taip pat žr. Komisijos pranešimą suinteresuotiesiems šalims šiuo klausimu: https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin_lt.

¹⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk-withdrawal-lt.

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

¹⁸ COM(2019) 276 final.

¹⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk-withdrawal-lt.

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_4.

²¹ Pavyzdžiui, Belgija su „Brexit’u“ susijusią informaciją apie muitinės formalumus skelbia adresu https://finance.belgium.be/en/customs_excises/enterprises/brexit; Prancūzija – <http://douane.gouv.fr/articles/c957-entreprises-preparez-vous-au-brexit>; Nyderlandai – <https://www.getreadyforbrexit.eu/en>.

Be to, informacija Jungtinės Karalystės uostų ir Eurotunelio naudotojams pateikiama adresu <https://www.gov.uk/government/publications/communications-pack-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-the-event-of-a-no-deal-eu-exit/information-for-users-of-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-a-no-deal-scenario>.

²² Pavyzdžiui, Belgija su „Brexit’u“ susijusią informaciją apie sanitarijos ir fitosanitarijos kontrolę skelbia adresu <http://www.favv-afsca.fgov.be/brexit/>; Prancūzija – <https://agriculture.gouv.fr/le-brexit-et-les-controles-sanitaires-et-phytosanitaires>, Nyderlandai – <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit/>.

su jų numatomo prekybos maršruto valstybėse taikomais atitinkamais formalumais, procesų eiga ir esama technologine infrastruktūra²³.

3.2. Vaistai, medicinos priemonės ir cheminės medžiagos

Nors pasirengimas Jungtinės Karalystės išstojimui vaistų, medicinos priemonių ir cheminių medžiagų srityse 2019 m. kovo pabaigoje ir balandžio pradžioje paspartėjo, dar laukia dideli baigiamieji darbai²⁴. Komisija ir Europos vaistų agentūra, Vaistų reguliavimo agentūrų vadovų tinklas, Medicinos priemonių kompetentingų institucijų tinklas ir Europos cheminių medžiagų agentūra toliau siekia informuoti suinteresuotuosius subjektus ir priminti jiems apie būtinybę pasirengti iki 2019 m. spalio 31 d. Vaistai, medicinos priemonės ir cheminės medžiagos negalės būti teikiami ES rinkai po tos datos, jei nebus užtikrinta jų atitiktis ES taisyklėms. Komisija mano, kad pastarąjį kartą atidėjus ES sutarties 50 straipsnio 3 dalyje numatytą terminą suteikta pakankamai laiko šiai atitikčiai užtikrinti, ir neketina priimti jokių kitų nenumatytų atvejų priemonių.

Vaistai

Žmonėms skirtus ir veterinarinius vaistus autorizuoja Komisija (centralizuotai) arba valstybės narės (nacionaliniu lygmeniu). Jungtinės Karalystės išstojimas paveiks abi vaistų kategorijas. 2019 m. birželio 12 d. paskelbtame penktajame pasirengimo „Brexitiui“ komunikate²⁵ nurodyta, kad 2019 m. balandžio mėn. Europos vaistų agentūra buvo užtikrinusi beveik visų centralizuotai autorizuotų produktų atitiktį teisės aktų reikalavimams, tačiau su nacionaliniu lygmeniu autorizuotais produktais dar buvo likę daugiau darbo. Nuo to laiko padaryta didelė pažanga ir numatoma, kad iki 2019 m. spalio 31 d. bus užtikrinta daugiau kaip 80 proc. nacionaliniu lygmeniu autorizuotų produktų atitiktis reikalavimams. Padaryti tokią pažangą iš dalies padėjo laikina išimtis, kuria bendrovėms suteikta laiko iki 2019 m. pabaigos partijos tyrimo infrastruktūrai perkelti iš Jungtinės Karalystės į 27 ES valstybes nares. Nors poslinkiai yra teigiami, sektoriaus atstovai primygtinai raginami užtikrinti, kad visi susiję autorizuoti produktai iki 2019 m. spalio 31 d. visiškai atitiktų teisės aktų reikalavimus, o jų partijos tyrimo infrastruktūros perkėlimas būtų baigtas iki 2019 m. gruodžio 31 d. – taip bus užtikrinta, kad atitinkami produktai galėtų būti toliau tiekiami ES rinkai. Be to, atsižvelgiant į tam tikras problemas, su kuriomis yra susidūrusios mažesnės valstybės narės, praeityje labai priklausiusios nuo Jungtinės Karalystės registracijos pažymėjimų, sektoriaus atstovai privalo bendradarbiauti su tomis valstybėmis narėmis ir užtikrinti, kad vaistai ir toliau būtų joms prieinami.

²³ Žr., pavyzdžiui, informaciją apie Prancūzijos muitinės sukurta pažangųjį sienų valdymą (pateikiama adresu <http://www.douane.gouv.fr/articles/a16171-the-smart-border>); apie Nyderlandų uostų bendrijos sistemą (pateikiama adresu <https://www.portbase.com/en/>); taip pat apie Belgijos Zebriugės (pateikiama adresu <https://rxseaport.eu/en/>) ir Antverpeno (pateikiama adresu <https://www.nxtport.com/>) uostuose naudojamas sistemas.

²⁴ Duomenys apie produktus, kurių atitiktis toliau nurodytiems teisės aktų reikalavimams dar turi būti užtikrinta, yra atsargūs įverčiai, kuriuose neatsižvelgiama į tai, kad dėl Komisijai nežinomų komercinių priežasčių kai kuriems produktams pasirengimo „Brexitiui“ veiksmai gali būti neaktualūs. Pavyzdžiui, kai kurie produktai gali būti parduodami tik Jungtinėje Karalystėje, nebeteikiami rinkai arba šiuo metu yra keičiami kitu produktu.

²⁵ COM(2019) 276 *final*.

Medicinos priemonės

Iš Jungtinės Karalystės notifikuojamųjų įstaigų pateiktų duomenų matyti, kad 27 ES valstybių narių rinkai pateiktų medicinos priemonių sertifikatų perdavimas 27 ES valstybių narių notifikuotoms įstaigoms vyksta sėkmingai ir didžioji šio darbo dalis bus baigta iki 2019 m. spalio 31 d. Medicinos priemonių kompetentingų valdžios institucijų tinklo „Brexit’o“ darbo grupė, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, šiuo metu vertina likusių sertifikatų perdavimo padėtį, remdamasi 2019 m. vasarą atliktos suinteresuotųjų gamintojų ir notifikuojamųjų įstaigų apklausos rezultatais. Iš rezultatų matyti, kad vis dar yra gamintojų, kurie nesiėmė visų reikiamų priemonių, kad sertifikatai būtų perkelti kuriai nors iš 27 ES valstybių narių notifikuojamųjų įstaigų. To dar nepadarę gamintojai ir JK notifikuotosios įstaigos primygtinai raginami užtikrinti, kad visų atitinkamų sertifikatų perdavimas ir produktų etikečių pritaikymas būtų užbaigtas iki išstojimo dienos – tai leistų gamintojams ir toliau tiekti produktus ES rinkai. Komisija ir Medicinos priemonių kompetentingų institucijų tinklas toliau stebės padėties raidą rugsėjo ir spalio mėnesiais.

Cheminių medžiagų

Iki 2019 m. rugpjūčio vidurio cheminių medžiagų registracijas į 27 ES valstybes nares buvo perdavę tik 52 proc. susijusių REACH²⁶ registruotojų. Europos cheminių medžiagų agentūra REACH-IT sistemoje sukūrė specialią „Brexit’ui“ skirtą skiltį, kurioje registruotojai gali atlikti reikiamus veiksmus, kad jų REACH registracija būtų perduota iki išstojimo dienos. Ši „Brexit’o“ skiltis veiks iki 2019 m. spalio 31 d. Kalbant apie REACH autorizaciją, JK išduotų autorizacijos liudijimų turėtojai, JK paraiškų suteikti autorizaciją teikėjai ir JK tolesni naudotojai, kurie yra tiekimo grandinės dalis ir tiekia chemines medžiagas ar mišinius 27 ES valstybėms narėms, raginami nedelsiant imtis būtinų priemonių, kad užtikrintų atitiktį teisės aktų reikalavimams 27 ES valstybėse narėse įsisteigusiems tolesniems naudotojams. Savo ruožtu JK registruotojų, JK autorizacijos liudijimų turėtojų, JK paraiškų suteikti autorizaciją teikėjai ir JK tolesnių naudotojų produktų tolesniems naudotojams 27 ES valstybėse narėse patariama pasitikslinti su savo tiekėjais, ar atitinkamų produktų atitiktis teisės aktų reikalavimams bus užtikrinta iki 2019 m. spalio 31 d., ir prireikus savo nuožiūra imtis priemonių pasinaudojant parengtomis gairėmis²⁷. Norint galėti toliau tiekti chemines medžiagas ES rinkai po išstojimo dienos, labai svarbu, kad jos atitiktų teisės aktų reikalavimus.

3.3. Finansinės paslaugos

Finansinių paslaugų srityje Komisija primygtinai ragina dar ne visiškai pasirengusias draudimo įmones ir kitus finansinių paslaugų teikėjus tai padaryti iki 2019 m. spalio 31 d.

2018 m. gruodžio 19 d. Komisija priėmė keletą nenumatytų atvejų priemonių, įskaitant du laikinus sprendimus dėl lygiavertiškumo, kad 27 ES valstybių narių veiklos vykdytojai savo sutartinius santykius galėtų perduoti paslaugų teikėjams, turintiems teisę vykdyti veiklą 27 ES valstybėse narėse. Pirmuoju iš šių dviejų sprendimų Europos vertybinių popierių ir rinkų

²⁶ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

²⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_lt#envgrow;
<https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>.

ir

institucijai leidžiama laikinai pripažinti šiuo metu Jungtinėje Karalystėje įsteigtas pagrindines sandorio šalis, kad jos galėtų toliau teikti paslaugas Sąjungoje. Sprendimas galioja iki 2020 m. kovo 30 d. Antruoju sprendimu JK centriniais vertybinių popierių depozitoriumams laikinai leidžiama Sąjungoje veikiantiems veiklos vykdytojams toliau teikti notarų ir centralizuoto tvarkymo paslaugas. Sprendimas baigia galioti 2021 m. kovo 30 d. Be to, Komisija priėmė du deleguotuosius reglamentus, kuriais 27 ES valstybių narių veiklos vykdytojams, turintiems dar neįvykdytų išvestinių finansinių priemonių sutarčių, leidžiama per 12 mėnesių nuo Jungtinės Karalystės išstojimo JK sandorio šalis pakeisti ES sandorio šalimis nerizikuojant, kad jų sutartims nebebus taikoma dabartinė prudencinė tvarka. Komisijos vertinimu, įmonės iš esmės pasirengė išstojimui be susitarimo, be kita ko, novuodamos dar neįvykdytas savo sutartis taip, kad JK sandorio šalys būtų pakeistos kitomis. Dabar jos turi baigti pasirengimo darbus per nenumatytų atvejų priemonėmis suteiktą laiką. Taigi Komisija nemano, kad reikia priimti papildomų nenumatytų atvejų priemonių. Ji toliau vertins padėtį rinkose po išstojimo dienos ir nuspręs, kokių veiksmų pagal tuo metu galiojančius ES teisės aktus reikėtų imtis, visų pirma atsižvelgdama į Europos rinkos infrastruktūros reglamente nustatytą trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų sistemą.

3.4. Žuvininkystė

Žuvininkystės srityje Komisija ne tik priėmė nenumatytų atvejų teisės aktų (žr. 3.2 skirsnį), bet ir toliau konsultavosi su valstybėmis narėmis, kaip koordinuotai pasirengti scenarijui, kai ES laivai nebeturės prieigos prie JK vandenų. Bendrai sutarta tokiu atveju glaudžiai bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą, be kita ko, per bendrą sistemą, skirtą žvejybos veiklos ES vandenyse pokyčiams ar iškreipymams stebėti. Ateinančiu laikotarpiu šis darbas bus vykdomas intensyviau ir Komisija yra pasirengusi padėti atlikti tolesnę analizę ir sudaryti sąlygas diskusijoms. 2019 m. liepos 18 d. Komisijos tarnybos taip pat paskelbė naują klausimų ir atsakymų dokumentą dėl pasekmių žvejybos veiklai išstojimo be susitarimo atveju²⁸. Tame dokumente aptariamos ne tik prieigos prie vandenų (ir tos prieigos kontrolės) bei žvejybos galimybių temos, bet ir pateikiama praktinės informacijos apie įvairias konkrečias temas, kaip antai sanitarijos kontrolę ir muitinį įforminimą. Valstybių narių institucijos ir žvejybos asociacijos raginamos plačiai skleisti šią informaciją.

4. NENUMATYTŲ ATVEJŲ PRIEMONIŲ TECHNINIS TIKSLINIMAS IR KITŲ AKTŲ, APIE KURIUOS PRANEŠTA ANKSČIAU, PRIĖMIMAS

Kaip teigiama 2019 m. birželio 12 d. penktajame pasirengimo „Brexit’ui“ komunikate²⁹, Komisija patikrino visas ES lygmens pasirengimo JK išstojimui priemones ir padarė išvadą, kad šie teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimti aktai vis dar atitinka numatytą jų paskirtį. Todėl jų esmės keisti nereikia. Kita vertus, atsižvelgiant į naują tvarkaraštį, kurį lėmė dabartinis pratęsimas, konkrečiuose sektoriuose būtina atlikti tam tikrus tikslinius techninius patikslinimus. Jie paaiškinami tolesniuose skirsniuose.

Dėl ne teisėkūros procedūra priimtų nenumatytų atvejų aktų, kuriuos Komisija priėmė ES sanitarijos teisės aktų srityje atsižvelgdama į ankstesnę išstojimo datą – 2019 m. balandžio 12 d. – ir kurie atidėjus ES sutarties 50 straipsnio 3 dalyje numatytą terminą tapo nebeaktualūs, priartėjus išstojimo dienai Komisija iš naujo įvertins situaciją ir, jei Jungtinė

²⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/fisheries-qanda_en.pdf.

²⁹ COM(2019) 276 *final*.

Karalystė toliau teiks būtinas garantijas, dar kartą patvirtins priemones, kad jos būtų taikomos nuo 2019 m. lapkričio 1 d.

4.1. Transportas

Transporto srityje priimta nenumatytų atvejų priemonių, kuriomis siekiama išsaugoti didžiausią neigiamą poveikį patirsiančių transporto rūšių – aviacijos, geležinkelių ir keleivių bei krovinių vežimo keliais – pagrindines transporto jungtis.

Vadovaujantis principais, kuriais grindžiamos visos nenumatytų atvejų priemonės, susisiekiama tęstinumą užtikrinantys nenumatytų atvejų reglamentai yra vienašaliai ir taikomi ribotą laikotarpį ribotoje srityje. Reglamentas, kuriuo užtikrinamas bazinis susisiekimas krovinių ir keleivių vežimo keliais sektoriuje³⁰, priimtas netrukus po to, kai iki 2019 m. balandžio 12 d. pirmą kartą trumpam pratęstas ES sutarties 50 straipsnio 3 dalyje nurodytas terminas ir jo taikymo pabaigos data nustatyta 2019 m. gruodžio 31 d. Jį priimant taip pat atsižvelgta į galimybę pagal Europos transporto ministrų konferencijos (ETMK) daugiašalę kvotų sistemą sudaryti susitarimus dėl bazinio susisiekiama oro transportu³¹, taikymo laikotarpis suderintas su Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) 2019–2020 m. žiemos sezono pabaiga ir nustos galioti 2020 m. kovo 30 d.

Todėl, jei Jungtinė Karalystė 2019 m. lapkričio 1 d. išstotų iš Europos Sąjungos be susitarimo, Reglamento (ES) 2019/501 taikymo laikotarpis būtų apribotas iki dviejų mėnesių, o Reglamento (ES) 2019/502 taikymo laikotarpis būtų trumpesnis nei pusė iš pradžių numatyto laikotarpio.

Siekdama, kad šiais nenumatytų atvejų reglamentais būtų pasiekti iš pradžių numatyti jų tikslai, be kita ko, dėl jų taikymo laikotarpio, ir atsižvelgdama į tai, kad Jungtinės Karalystės išstojimo data atidėta septyniems mėnesiams, šiandien Komisija priėmė pasiūlymą tiek pat pratęsti reglamentų (ES) 2019/501 ir (ES) 2019/502 galiojimo laikotarpį. Todėl nenumatytų atvejų reglamento, kuriuo užtikrinamas bazinis susisiekimas krovinių ir keleivių vežimo keliais sektoriuje, taikymo laikotarpį siūloma pratęsti iki 2020 m. liepos 31 d. Nedarydamos poveikio Sąjungos išimtinai kompetencijai, valstybės narės turėtų toliau stengtis įsigyti daugiau ETMK leidimų; juos ateityje galės naudoti transporto veiklai į Jungtinę Karalystę vykdyti. Taip pat pasiūlyta nenumatytų atvejų reglamento, kuriuo užtikrinamas bazinis susisiekimas oro transportu, taikymo laikotarpį pratęsti iki 2020 m. spalio 24 d., išlaikant derinimą su IATA sezonais.

Kalbant apie oro transportą, nenumatytų atvejų Reglamente (ES) 2019/502 taip pat numatytas specialus mechanizmas, padedantis ES oro transporto bendrovėms po Jungtinės Karalystės išstojimo laikytis ES kontrolinio akcijų paketo nuosavybės ir kontrolės reikalavimų. Nacionalinės institucijos baigė nagrinėti susijusių oro transporto bendrovių pateiktus planus ir atitinkamas oro transporto bendroves bei Komisiją informavo apie teigiamus jų atlikto vertinimo rezultatus. Komisija susisiekė su atsakingomis nacionalinėmis institucijomis ir kai

³⁰ 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/501 dėl bendrųjų taisyklių, kuriomis užtikrinamas bazinis susisiekimas krovinių ir keleivių vežimo keliais sektoriuje, atsižvelgiant į Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimą iš Sąjungos (OL L 85I, 2019 3 27, p. 39).

³¹ 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/502 dėl bendrųjų taisyklių, kuriomis užtikrinamas bazinis oro susisiekimas Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei išstojus iš Sąjungos (OL L 85I, 2019 3 27, p. 49).

kuriais atvejais išreiškė abejonių, ar vykdant pateiktus planus bus užtikrinta atitiktis ES reikalavimams. Susijusios oro transporto bendrovės turi užtikrinti, kad ES kontrolinio akcijų paketo nuosavybės ir kontrolės reikalavimų būtų visapusiškai laikomasi ne vėliau kaip iki Reglamento (ES) 2019/502 nustatyto laikotarpio pabaigos. Jei Reglamento (ES) 2019/502 taikymas bus pratęstas, kaip numatyta šiandienos pasiūlyme, tas laikotarpis baigsis 2020 m. balandžio 30 d.³² Pareiga užtikrinti, kad iki tos dienos būtų laikomasi ES teisės aktų ir kad jie būtų veiksmingai įgyvendinami, tenka nacionalinėms institucijoms.

Nors dėl nemaršrutinio keleivių vežimo autobusais nebuvo priimta jokių nenumatytų atveju priemonių, siekiant po išstojimo dienos užtikrinti susisiekimą šioje srityje imtasi būtinų parengiamųjų darbų pagal tarptautinę priemonę – *Interbus* susitarimą³³. Jungtinė Karalystė yra deponavusi prisijungimo prie šio susitarimo dokumentą ir po išstojimo taps atskira jo šalimi.

4.2. Žvejybos veikla

Atsižvelgiant į riziką, kad išstojimas įvyks be susitarimo 2019 m. lapkričio 1 d., ir į tai, kad žvejyba yra svarbus daugelio pakrančių bendruomenių ekonominio pragyvenimo šaltinis, taip pat siekiant užtikrinti tausią žvejybą atitinkamuose vandenyse, svarbu numatyti priemones, leidžiančias ES ir JK laivams toliau žvejoti viena kitos vandenyse laikantis atitinkamuose Tarybos reglamentuose, kuriais nustatomos žvejybos galimybės, nustatytų sąlygų ir sąlygos, kad abiejų šalių nustatytos žvejybos galimybės turi būti suderintos su tvariu atitinkamų išteklių valdymu. Šiuo tikslu šiandien Komisija priėmė pasiūlymą išplėsti 2019 m. kovo mėn. priimto nenumatytų atvejų reglamento dėl žvejybos leidimų³⁴ galiojimą iki 2020 m. pabaigos. Jei būtų laikomasi abipusės prieigos ir tvarumo sąlygų, taip būtų išlaikyta supaprastinta teisinė sistema, pagal kurią Europos Sąjunga galėtų ir toliau teikti leidimus Jungtinės Karalystės laivams įplaukti į ES vandenį ir tvarkyti ES laivų, įplaukiančių į Jungtinės Karalystės vandenį, leidimų prašymus. Kol su Jungtine Karalyste, įgijusia naują trečiosios šalies statusą, nebus sudarytas žvejybos susitarimas, ši laikina sistema yra būtina norint užtikrinti teisinį tikrumą žvejams ir žuvų išteklių išsaugojimą. Remdamasi šiuo pagrindu ir iš anksto susiderinusi su valstybėmis narėmis, Komisija yra pasirengusi Jungtinei Karalystei pateikti prašymus išduoti leidimus ES laivams iš karto, kai tik Jungtinė Karalystė išstos iš Europos Sąjungos. Pasiūlyme išlaikyta galimybė 2020 m. keistis kvotomis su Jungtine Karalyste – Komisija galės apsikeisti kvotomis su Jungtine Karalyste pagal pasiūlyme išdėstytą procedūrą.

4.3. ES biudžetas

Išstojimo be susitarimo atveju Jungtinė Karalystė ir JK naudos gavėjai daugeliu atveju nebegalės prašyti naujos finansinės paramos, nebegalės gauti finansavimo arba nebegalės toliau dalyvauti ES programose. Todėl mokėjimai turės būti sustabdyti – jie galėtų būti atliekami tik jei ir kai Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė sudarytų finansinį susitarimą. Tam tikrais atvejais sutartis, jei jos nebeatitiks tinkamumo dalyvauti ES programoje

³² Reglamento (ES) 2019/502 7 straipsnio 1 dalis.

³³ Susitarimas dėl tarptautinio nemaršrutinio keleivių vežimo tarp miestinių ir miesto autobusais (*Interbus* susitarimas), OL L 321, 2002 11 26, p. 13.

³⁴ 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/498, kuriuo dėl Jungtinės Karalystės vandenyse žvejojantiems Sąjungos žvejybos laivams skirtų žvejybos leidimų ir Jungtinės Karalystės žvejybos laivų Sąjungos vandenyse vykdomų žvejybos operacijų iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/2403 (OL L 85I, 2019 3 27, p. 25).

reikalavimų, gali tekti nutraukti arba pakeisti taip, kad jos atitiktų tinkamumo reikalavimus³⁵. Siekdama kuo labiau sumažinti trikdžius, kurie kiltų tokiu atveju, 2019 m. liepos 9 d. Europos Sąjunga priėmė nenumatytų atvejų reglamentą dėl ES biudžeto³⁶, kuriuo nustatyta, kad Jungtinės Karalystės ir JK naudos gavėjų 2019 m. patirtos išlaidos ir toliau atitiks tinkamumo reikalavimus, jei Jungtinė Karalystė įvykdys keletą sąlygų, visų pirma iki nustatytos datos į ES biudžetą įmokės savo 2019 m. įnašą ir leis atlikti būtiną auditą bei kontrolę, taip pat ir jos teritorijoje, pagal atitinkamas ES taisykles. Tuo metu, kai buvo rengiamas šis komunikatas, Komisija pagal taikomas procedūras konsultavosi su valstybių narių ekspertais dėl deleguotojo reglamento, kuriuo, atsižvelgiant į ES sutarties 50 straipsnio 3 dalyje numatyto termino nukėlimą, būtų pritaikyti nenumatytų atvejų reglamento terminai, projekto.

ES sutarties 50 straipsnio 3 dalyje numatytą terminą atidėjus iki 2019 m. spalio 31 d., tokia priemonė, kokia ji yra dabar, apimtų tik dviejų mėnesių laikotarpį. Todėl šiandien Komisija priėmė pasiūlymą dėl 2020 metų priimti tokį patį nenumatytų atvejų reglamentą, koks buvo priimtas dėl 2019 metų. Taigi Jungtinė Karalystė ir JK naudos gavėjai toliau atitiktų tinkamumo dalyvauti iš ES biudžeto finansuojamose programose reikalavimus ir gautų finansavimą iki 2020 m. pabaigos, jei Jungtinė Karalystė sutiktų su 2019 m. nenumatytų atvejų reglamento sąlygomis ir jas įvykdytų – sumokėtų savo 2020 m. įnašą į ES biudžetą ir leistų atlikti reikiamus auditą ir kontrolę.

4.4. Finansinė parama nenumatytiems atvejams

Kaip nurodyta 2019 m. balandžio 10 d. ketvirtajame komunikate dėl pasirengimo „Brexitiui“³⁷, Komisija išnagrinėjo, kaip esamos programos ir priemonės galėtų būti panaudotos siekiant padėti didžiausią neigiamą poveikį patirsiantiems sektoriams, visų pirma žemės ūkio ir žuvininkystės, taip pat regionams ir nacionalinėms institucijoms, kurios, nepaisant jų pasirengimo, patirs didelių trikdžių. Šio finansinės paramos paketo tikslas – iš turimų išteklių padėti tiems, kurie išstojo be susitarimo bus paveikti labiausiai.

Žemės ūkio sektoriuje bus galima pasinaudoti visų rūšių galiojančiomis rinkos rėmimo ir tiesioginės finansinės paramos ūkininkams priemonėmis, kad būtų sušvelnintas nepalankiausias išstojo be susitarimo poveikis žemės ūkio maisto produktų rinkoms. Nacionalinė finansinė parama turėtų prilygti šioms ES išskirtinėms rinkos priemonėms – taip Europos Sąjungos intervencijos poveikis būtų kur kas didesnis.

Šiandien Komisija priėmė pasiūlymą išplėsti Europos solidarumo fondo taikymo sritį, kad jį būtų galima naudoti siekiant palengvinti valstybėms narėms tenkančią didelę finansinę našta, tiesiogiai susijusią su išstoju be susitarimo, kurios nebuvo įmanoma išvengti pasirengiant iš anksto. Tai apima paramą valstybės pagalbos schemoms, skirtoms įmonėms pagelbėti, taip pat priemones, kuriomis siekiama išsaugoti esamą užimtumo lygį ir užtikrinti sienų, muitų ir sanitarijos bei fitosanitarijos kontrolės priemonių veikimą.

³⁵ Pavyzdžiui, pagal programą „Horizontas 2020“ Europos mokslinių tyrimų tarybos skirtų dotacijų gavėjai turi galimybę savo dotaciją perkelti į kitą valstybę. Bus paskelbtos gairės dėl suderinamumo su atitinkamais tinkamumo reikalavimais.

³⁶ 2019 m. liepos 9 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2019/1197 dėl Sąjungos 2019 m. bendrojo biudžeto vykdymo ir finansavimo priemonių, susijusių su Jungtinės Karalystės išstoju iš Sąjungos (OL L 189, 2019 7 15, p. 1).

³⁷ COM(2019) 195 *final*.

Šiandien Komisija taip pat priėmė pasiūlymą, kuriuo užtikrinama, kad Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšomis būtų galima tam tikromis sąlygomis suteikti paramą darbuotojams, praradusiems darbą dėl išstojoimo be susitarimo.

Be dviejų pirmiau minėtų teisėkūros priemonių, galimos kitos intervencijos, dėl kurių teisės aktų keisti nereikia. Komisija yra pasirengusi nedelsdama imtis veiksmų, jei valstybės narės nuspręs iš dalies pakeisti savo struktūrinių ir investicinių fondų programas³⁸, kad dalį turimų išteklių, neviršydamos savo nacionalinio paketo, skirtų išstojoimo be susitarimo sukeltoms problemoms spręsti. Komisija taip pat operatyviai imsis veiksmų, jei valstybės narės norės pakeisti savo nacionalinių paketų asignavimus iš Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo. Galiausiai Komisija yra pasirengusi pasiūlyti Europos Sąjungos ir Europos investicijų fondo susitarimo pakeitimų, kad, atsižvelgiant į atitinkamas sąlygas ir biudžeto galimybes, būtų galima mažosioms ir vidutinėms įmonėms sudaryti geresnes sąlygas gauti finansavimą iš Įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programos (COSME), kurio joms reikia investicijoms į verslo perorganizavimą dėl Jungtinės Karalystės išstojoimo be susitarimo.

Jei paveiktiems suinteresuotiesiems subjektams, pvz., smarkiai su Jungtine Karalyste susijusioms mažosioms ir vidutinėms įmonėms, reikėtų skubesnės paramos, ES valstybės pagalbos taisyklėse numatyta lanksčių nacionalinės paramos galimybių.

5. AIRIJA

Jungtinei Karalystei išstojus iš ES be susitarimo, Airijos saloje atsiras dvi atskiros fiskalinės ir reguliavimo erdvės. Pagal tarptautinę teisę, visų pirma Pasaulio prekybos organizacijos taisyklės, nuo 2019 m. lapkričio 1 d. tiek ES, tiek Jungtinė Karalystė privalės viena kitos produktams taikyti tokius pačius tarifus, kokie būtų taikomi bet kurios kitos Pasaulio prekybos organizacijos narės, su kuria nesudaryti lengvatiniai susitarimai, prekėms. Be to, pagal ES teisę bus reikalaujama, kad visos prekės, įvežamos į Airiją iš Jungtinės Karalystės, būtų atitinkamai tikrinamos ir kontroliuojamos, siekiant užtikrinti ES piliečių saugą ir apsaugoti jų sveikatą, išsaugoti vidaus rinkos vientisumą ir užtikrinti mokestinių prievolių vykdymą (muitai, netiesioginiai mokesčiai).

Atsižvelgdamos į unikalą Airijos salos padėtį ir dvejopus tikslus – apsaugoti vidaus rinkos vientisumą ir kartu išvengti realios sienos – Komisija ir Airija toliau bendradarbiauja siekdamos nustatyti tvarką, kurią būtų galima taikyti tiek priimant sprendimus nenumatytais atvejais iškart po JK išstojoimo be susitarimo, tiek priimant tvaresnius sprendimus vėlesniu laikotarpiu. Susitarime dėl išstojoimo numatytas stabilumą užtikrinantis sprendimas yra vienintelis atrastas sprendimas, kuriuo garantuojama, kad bus laikomasi Didžiojo penktadienio susitarimo, užtikrinamas įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę vykdymas ir išsaugomas vidaus rinkos vientisumas.

6. VEIKLĄ TRIKDANČIŲ IŠSTOJIMO BE SUSITARIMO PADARINIŲ ŠVELNINIMAS

Jei Jungtinė Karalystė išstos iš Europos Sąjungos be susitarimo, tikėtina, kad daugelio subjektų veikla sutriks, ypač pirmosiomis dienomis. Komisija ir valstybės narės toliau palaikys glaudžius ryšius siekdamos suderintai reaguoti į visas galinčias kilti problemas ir

³⁸ Europos regioninės plėtros fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondo.

rasti geriausių sprendimų. Komisija valstybių narių administravimo institucijoms sukūrė skambučių centrą, veikiantį iškart po išstojimo be susitarimo. Tai bus tiesioginis ryšio kanalas, kuriuo bus operatyviai teikiama Komisijos tarnybų ekspertų pagalba, be kita ko, siekiant palengvinti būtiną nacionalinių institucijų veiklos koordinavimą. ES piliečiai, įmonės ir kiti suinteresuotieji subjektai gali kreiptis į savo nacionalines ar vietos administracijas įprastais kanalais. Jie taip pat bet koku klausimu gali kreiptis į „Europe Direct“ skambučių centrą (nemokamas telefonas 00 800 6 7 8 9 10 11 iš bet kurios Europos Sąjungos vietos). Išstojimo laikotarpiu „Europe Direct“ skambučių centro darbo laikas bus prailgintas.

7. IŠVADOS

Nors ES tikslas yra tvarkingas Jungtinės Karalystės išstojimas, Komisija pakartoja, kad kiekvienas turi pasirengti galimam Jungtinės Karalystės išstojimui be susitarimo 2019 m. lapkričio 1 d. Komisija toliau ragina visus suinteresuotuosius subjektus užbaigti pasirengimo darbus ir atkreipia dėmesį į tai, kad ypač svarbūs veiksmai jautriuose sektoriuose – vaistų, medicinos priemonių ir cheminių medžiagų. Ji taip pat primygtinai ragina visus ES veiklos vykdytojus, kurie prekiaus su Jungtine Karalyste arba į ją veš ar iš jos veš prekes po išstojimo dienos, atsižvelgti į tai, kad turės būti atliekami muitinės ir sanitarijos bei fitosanitarijos patikrinimai bei procedūros ir kad naujomis teisinėmis aplinkybėmis kertant sieną į Jungtinę Karalystę ir iš jos gali kilti logistinių sunkumų.

Kartu su šiuo komunikatu Komisija priėmė tris pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais, atsižvelgiant į išstojimo datos nukėlimą, pratęsiama transporto ir žuvininkystės srityse taikomų nenumatytų atvejų priemonių galiojimo trukmė arba numatoma su ES biudžeto vykdymu susijusi sistema 2020 metams. Be to, tame pačiame priimtų dokumentų rinkinyje yra dar du teisėkūros procedūra priimamų aktų pasiūlymai dėl finansinės paramos, kuri prireikus galėtų būti teikiama nenumatytais atvejais. Galiausiai, siekdama pagal taikomas procedūras pasikonsultuoti su valstybių narių ekspertais, Komisija išsiuntė jiems deleguotąjį aktą, kuriuo nenumatytų atvejų reglamente dėl 2019 m. ES biudžeto³⁹ numatyti terminai pakoreguojami pagal dabartinę išstojimo datą. Komisija ragina teisėkūros institucijas užtikrinti, kad siūlomi teisės aktai būtų priimti nedelsiant, kad prireikus jie įsigaliotų dar iki Jungtinės Karalystės išstojimo dienos.

Išstojimo laikotarpiu Komisija prailgins piliečiams ir įmonėms skirtą skambučių centro darbo laiką, o valstybių narių institucijoms sukurs specialų skambučių centrą, teikiantį specialistų konsultacijas ir padėsiantį koordinuoti nacionalinių institucijų veiklą. Komisija taip pat ragina valstybes nares aktyviau vykdyti jau anksčiau šiais metais pradėtą informavimo veiklą ir užmegzti ryšius su nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais bei imtis reikiamų priemonių, kad būtų galima reaguoti į visus trikdžius, ypač laikotarpiu išsyrk po išstojimo be susitarimo.

³⁹ 2019 m. liepos 9 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2019/1197 dėl Sąjungos 2019 m. bendrojo biudžeto vykdymo ir finansavimo priemonių, susijusių su Jungtinės Karalystės išstojimu iš Sąjungos (OL L 189, 2019 7 15, p. 1).